

Rolnictwo regeneratywne |

Przygotowanie rolnictwa na 2030 r.

Kontekst

Oryginalne pełne opracowanie zawiera przegląd rolnictwa regeneratywnego, które oferuje znaczny, ale niepewny potencjał w zakresie łagodzenia zmiany klimatu w UE, może przynieść dodatkowe korzyści rolnikom i społeczeństwu, ale także niesie ze sobą ryzyko, którym należy zarządzać. W opracowaniu wskazano możliwości i ograniczenia rolnictwa regeneratywnego, opcje finansowania oraz otwarte kwestie, które należy rozwiązać, aby rozwinąć rolnictwo regeneratywne w sposób zapewniający zdecydowane łagodzenie zmiany klimatu i realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu.

Rolnictwo regeneratywne odnosi się do praktyk gospodarskich, które mają na celu łagodzenie zmiany klimatu w rolnictwie. Obejmuje to zarządzanie zarówno gruntami, jak i inwentarzem żywym, wszystkimi zasobami węgla w glebach, materiałach i roślinności, a także strumieniami dwutlenku węgla (CO₂), metanu (CH₄) i podtlenku azotu (N₂O). Obejmuje ono usuwanie węgla (sekwestrację i trwałe składowanie węgla w glebie i biomasie), unikanie emisji (zapobieganie utracie już składowanego węgla) oraz redukcję emisji (tj. redukcję gazów cieplarnianych poniżej obecnego poziomu emisji z gospodarstw). Wszystkie systemy rolnicze mogą łagodzić zmiany klimatu, chociaż poziom potencjału łagodzenia różni się w zależności od rodzaju gospodarstwa i położenia geograficznego.

Rolnictwo regeneratywne odnosi się również do modelu biznesowego, który ma na celu zwiększenie skali łagodzenia klimatu poprzez płacenie rolnikom za wdrażanie przyjaznych dla klimatu praktyk zarządzania gospodarstwem. Finansowanie może pochodzić z funduszy publicznych, takich jak wspólna polityka rolna (WPR), lub ze źródeł prywatnych poprzez łańcuchy dostaw lub rynki emisji. Te różne źródła finansowania oferują różne możliwości i zagrożenia dla rolników oraz dla realizacji celów klimatycznych.

W ostatnich latach rolnictwu regeneratywnemu poświęca się coraz więcej uwagi, co odzwierciedla potrzebę, aby rolnictwo zarówno przyczyniało się do realizacji celów UE w zakresie klimatu, jak i dostosowywało się do skutków zmiany klimatu. W grudniu 2021 roku Komisja Europejska zamierza opublikować „inicjatywę na rzecz upraw sprzyjających pochłanianiu dwutlenku węgla przez glebę”, a w 2022 roku opracuje ramy regulacyjne dla certyfikacji usuwania dwutlenku węgla, przy czym oba te działania mają na celu zaferowanie rolnikom zachęć do zwiększenia skali rolnictwa regeneratywnego w UE.

Rolnictwo regeneratywne: możliwości, potencjał łagodzenia zmiany klimatu i najważniejsze wyzwania

Rolnictwo regeneratywne w Europie oferuje znaczny potencjał w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, jednak skala tego potencjału jest obciążona znaczną niepewnością naukową. Wymaga to ostrożnego kształtowania polityki. Potrzebna jest lepsza podstawa naukowa dla kształtowania polityki. Należy finansować badania, w których przyjęto zintegrowane, systemowe podejście, uwzględniające interakcje między różnymi wariantami rolnictwa regeneratywnego, przeszkody w ich stosowaniu, interakcje ze zmianami we wzorcach konsumpcji oraz wpływ na inne cele środowiskowe i społeczno-gospodarcze.

Rolnictwo regeneratywne może przynieść dodatkowe korzyści rolnikom i społeczeństwu, ale wiąże się również z ryzykiem, którym należy starannie zarządzać. Praktyki rolnicze, które współpracują z naturalnymi procesami, mogą przynieść korzyści dla różnorodności biologicznej, wody, zdrowia gleby i dobrostanu zwierząt. Rolnicy mogą również skorzystać z poprawy wydajności, zmniejszenia kosztów i poprawy odporności gospodarstw. Niektóre praktyki rolnictwa regeneratywnego mogą jednak mieć negatywne skutki i prowadzić do kompromisów (np. w zakresie zdrowia gleby, różnorodności biologicznej lub dobrostanu zwierząt). Aby zmaksymalizować obopólne korzyści i uniknąć kompromisów, rolnictwo regeneratywne musi być zaprojektowane z uwzględnieniem zabezpieczeń i zachęć, które sprzyjają działaniom przynoszącym wiele korzyści.

Dwie kluczowe kwestie stanowią wyzwanie dla zwiększenia skali rolnictwa regeneratywnego: 1) Koszt i dokładność monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRW): precyzyjne MRW są ważne dla zapewnienia, że rolnictwo regeneratywne przyczynia się do rzeczywistego łagodzenia zmiany klimatu, ale są kosztowne i dlatego postrzegane jako kluczowa bariera dla

Zobacz [oryginalne pełne opracowanie](#), skanując ten kod QR

podmiotów finansujących i rolników. **2) Nietrwałość:** węgiel sekwestrowany i przechowywany w glebie i biomase może być celowo lub nieumyślnie uwolniony z powrotem do atmosfery, niwecząc wszelkie pozytywne korzyści klimatyczne wynikające z rolnictwa regeneratywnego.

Wykorzystanie rolnictwa regeneratywnego w celu zrównoważenia łagodzenia skutków emisji dwutlenku węgla w innych sektorach wiąże się ze znacznym ryzykiem ze względu na stosunkowo wysokie ryzyko nietrwałości, niepewności i braku addytywności rolnictwa regeneratywnego. Łagodzenie skutków przez rolnictwo regeneratywne powinno mieć charakter dodatkowy i nie może zmniejszać ambicji klimatycznych w innych sektorach.

Rozwój rolnictwa regeneratywnego będzie w znacznym stopniu zależał od tego, jak w najbliższych latach będzie się kształtować polityka klimatyczna

UE. Europejskie prawo o klimacie z 2021 r. i pakiet „Gotowi na 55” wyznaczają bardziej ambitne cele dla rolnictwa i użytkowania gruntów, wskazując na większą rolę rolnictwa regeneratywnego w przyszłości.

Bliskie powiązania między rolnictwem regeneratywnym a różnorodnością biologiczną oznaczają, że rolnictwo regeneratywne może pomóc w realizacji celów polityki w zakresie różnorodności biologicznej i na odwrót. 40% obszarów Natura 2000 stanowią grunty rolne, co stwarza możliwość wykorzystania dyrektyw dotyczących ochrony przyrody do realizacji działań w zakresie rolnictwa regeneratywnego sprzyjających różnorodności biologicznej. W przypadku gdy rolnictwo regeneratywne prowadzi do odtworzenia zdegradowanych siedlisk, może przynieść korzyści dla obu stron, zarówno w odniesieniu do klimatu, jak i unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności oraz przyszłego planu odbudowy zasobów przyrodniczych UE. Aby zapewnić obopólne korzyści, rolnictwo regeneratywne musi monitorować wpływ na różnorodność biologiczną, uwzględniać kontekst lokalny i wykluczać środki łagodzące, które są szkodliwe dla różnorodności biologicznej.

Wspólna polityka rolna oferuje najbardziej znaczące możliwości i bariery dla rozpowszechnienia się rolnictwa regeneratywnego na szeroką skalę. Model realizacji WPR na lata 2023–2027 ma pomóc WPR w realizacji celów środowiskowych strategii „od pola do stołu” i strategii na rzecz bioróżnorodności. Kluczowym narzędziem służącym zapewnieniu tego celu będą plany strategiczne WPR, w których państwa członkowskie muszą określić potrzeby związane z celami WPR (w tym z łagodzeniem zmiany klimatu) oraz wskazać, w jaki sposób potrzeby te będą zaspokajane i monitorowane. Państwa członkowskie dysponują znaczną elastycznością w zakresie rozdziału środków finansowych w ramach WPR i muszą wykorzystać tę możliwość do wspierania skutecznych działań w zakresie rolnictwa regeneratywnego, które muszą być monitorowane przez Komisję Europejską.

Wnioski – główne przesłania

1. Jako praktyka zarządzania, rolnictwo regeneratywne oferuje w Europie znaczny potencjał w zakresie łagodzenia zmian klimatycznych i dostarczania innych korzyści; propagowanie wdrażania na szeroką skalę działań rolniczych mających na celu łagodzenie skutków zmiany klimatu powinno być priorytetem europejskim.
2. Rolnictwo regeneratywne powinno przynieść dodatkowe korzyści społeczne (w tym różnorodność biologiczną, zdrowie gleby, jakość wody i inne). Istnieje ryzyko, że źle wdrożone rolnictwo regeneratywne może mieć negatywny wpływ na inne cele społeczne.
3. Łagodzenie skutków rolnictwa regeneratywnego musi mieć charakter trwały.
4. Zachęcanie do rolnictwa regeneratywnego można realizować poprzez wiele różnych modeli i struktur płatności. Przy zwiększaniu płatności należy dokładnie rozważyć różne możliwości i zagrożenia.
5. Dalszy rozwój metod monitorowania rolnictwa regeneratywnego, większe doświadczenie praktyczne i lepsza ocena potencjału rolnictwa regeneratywnego są potrzebne do zwiększenia wiedzy i zmniejszenia barier dla wprowadzania rolnictwa regeneratywnego.
6. Ustanawiając specjalne cele w zakresie redukcji emisji i sekwestracji dla sektorów rolnictwa i LULUCF, polityka klimatyczna UE mogłaby zapewnić wyraźne zachęty do działań w zakresie rolnictwa regeneratywnego, dotyczących zarówno emisji CO₂, jak i innych niż CO₂, z rolnictwa.

Zastrzeżenie prawne i prawo autorskie. Opinie wyrażone w niniejszym dokumencie są jedynie opiniami autorów i nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Parlamentu Europejskiego. Powielanie i tłumaczenie do celów niehandlowych jest dozwolone pod warunkiem wskazania źródła oraz wcześniejszego poinformowania Parlamentu Europejskiego i wysłania mu egzemplarza. © Unia Europejska, 2021.

© Ilustracja użyta na licencji Adobe Stock

IP/A/ENVI/2021-11; Tekst ukończono: listopad 2021 r.; Data publikacji: grudzień 2021 r.

Odpowiedzialny administrator: Georgios AMANATIDIS; Asystentka redakcyjna: Catherine NAAS

Kontakt: Poldep-Economy-Science@ep.europa.eu

Oryginalne pełne opracowanie jest dostępne na stronie:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/695482/IPOL_STU\(2021\)695482_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/695482/IPOL_STU(2021)695482_EN.pdf)